

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

za pošilj. na dom 20 h
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat . . . 13 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izven 3 nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Deželna bolnica v Ljubljani.

Kar smo pričakovali že dalj časa, se je zgodilo. Neznosne razmere v bolnici so prikipele do vrhunca, in gotovo se bodo sedaj stvari naglo razvijale. Deželna bolnica v Ljubljani zavzema glede števila bolnikov druge mesto bolnic v Avstriji. Samo dunajska bolnica šteje več bolnikov. Pred 10 leti je bilo sprejetih 5000 bolnikov, a sedaj 10.000. Ako bi merodajni krogi računali s tem dejstvom, bi morali skrbeti, da se uprava tudi v tem razmerju prenaredi.

Povsod, kjer vladajo take razmere, stoji na čelu te uprave zdravnik-strokovnjak kot zdravstveni referent. Če ima šolstvo, tehnični in upravni urad v deželi svojega referenta, moramo to tem bolj zahtevati od zdravstvene uprave. Ta nima računati samo z dobredelnimi zavodi. Dežela Kranjska je bila prva, katera je tudi po deželi zdravstvene zadeve uredila s tem, da je nastavila povsod svoje okrožne zdravnike, katere plačuje dežela. A kako ingerenco ima do teh okrožnih zdravnikov? Kdo je njih šef? Komu so podrejeni okrožni zdravniki? Sedaj so prav za prav podrejeni c. kr. okrajnemu glavarstvu, kar bi pa ne smelo biti, ker plačuje jih vendar dežela.

Isto tako je z deželno bolnico. Referent je deželni odbornik. Poprej je bil slučajno dr. Vošnjak, zdravnik, ki je zavzemal to mesto. V kolikor je bil ta kos svoji nalogi, nočemo danes razmotrivati. Za njim je prišel dr. Schaffer, in po njegovi smrti grof Barbo Vodja bolnice z letno plačo 1000 K nima skoraj nobenega delokroga. Vse delovanje vodje in upravitelja se giblje v starem, če smemo tako reči, antidiluvialnem tiru. Bolnica se je sicer v modernem sistemu zidala, a uprava je — zastarela. Sicer bi se dalo marsikaj pri zgradbi bolnice kritikovati, a to ne pomaga sedaj nič. Pričakovati bi pa smeli, da bi se ti nedostatk spoznali in polagoma izkušali odpraviti. Koliko časa je bilo treba, da se je lekarna za bolnico

uresničila! Že leta 1893 je bil dotični sklep deželnega zbora, in še le leta 1904 se je ta sklep uresničil. Če pa pogledamo uspeh samostojne lekarne, moramo konstatirati, da je dežela v onem času na tisoče in tisoče kron izgubila. Že sedaj stane lekarna okoli 15.000 kron manj, ko prejšnja leta, ko ni bilo samostojne lekarne.

Število bolnikov narašča od leta do leta. Umevno da se morajo tudi razmere pri vsprejemu bolnikov izpremeniti. Sedanje razmere v tem oziru so naravnost neznosne. Določilo se je, da se bolniki le od 10. ure popoldne naprej do 12. in popoldan ob uradnih urah sprejemajo, izvzemši seveda nujne slučaje, ko pride bolnik naravnost na oddelk. V čakalnici čaka vse skupaj — bolniki nalezljivih in drugih bolezni — v časih ure in ure, preden pridejo na vrsto. Inspekcijski zdravnik pride po navadi pozno, ker ima opravka na oddelku. Bolniki morajo čakati in čakati. Kot vsprejemna uradnika fungirata dva stara diurnista, od milosti upravitelja je odvisno, če sta oba v pisarni. Največkrat je en sam diurnist na mestu. Skozi eno in isto vežo mora vse, bolni in zdravi.

Kaka je čakalnica in inspekcijska soba, naj se pa merodajni krogi sami prepričajo! Na vrtu po leti ni nobenega nadzorstva. Dotični sluga, ki se je imenoval „javna straža“ je prideljen kot sluga pisarni; včasih pomaga tudi secirski sluga, ki ima z mrlični opravilo. Mrtvašnica in nje uredba je tudi potrebna temeljite izpremembe. Inspekcijski zdravnik ima obenem službo na oddelku in inspekcijo, a nima nobene v to posebno urejene sobe. Inspekcijski zdravnik bi moral biti 24 ur v službi in prost službe na oddelku. Telefona, ki je sedaj skoraj povsod vpeljan pogrešaš med posameznimi paviljoni. Inspekcijski zdravnik se mora šele poiskati po paviljonih, če se ga potrebuje. Če se že izpremeni vsprejemni čas, bi se morala ta izprememba vsaj primerno razglasiti, da je občinstvo o tem obveščeno, ne pa kar na tihem vpeljati za javnost veljavno izpremembo. Marsikatera naprava potrebuje korenite izpremembe, kakor raz-

svetljava, kurjava, razbremenitev glede neozdravljivih bolnikov, ureditev pisarne itd. Ti nedostaki se tudi brez javne razprave lahko odpravijo. Zaradi tega nujno in resno predlagamo, naj se takoj prične enketa v deželnem odboru o tem vprašanju. Deželni odbor naj se temeljito peduči o nedostatih bolnice, sestavi dotično poročilo in ga predloži deželnemu zboru. Če pa tudi deželni odbor samostojno ukrene, kar je nujno potrebno, mu ne gotovo bode ugovarjal deželni zbor.

Pred vsem je nujna precisnova vodstva in uprave. Kranjski bolniki v izvenkranjskih bolnicah stanejo ogromne vsote, a poročil dotičnih izvenkranjskih bolnic ne rešuje zdravnik, rešuje jih deželni pisarniški uradnik! Mnogo je nepotrebnih izdatkov, mnoge pa tudi potrebščin, ki so v zvezi z vedno naraščajočim številom bolnikov. Kde pa naj reši ta vprašanja, nego zdravnik strokovnjak?

Značilno je, da sta se odpovedala službi primarij dr. Slajmer in dr. Plečnik. Tudi ta odpoved je v zvezi z razmerami v bolnici. Tudi ta korak nam kaže potrebo, da se bavimo intenzivneje z razmerami v bolnici. Nadejamo se, da za sedaj zadostujejo te vrstice in da vzdramijo merodajne kroge iz njih letargije, da nastopijo resno pot remedure.

Zdravniki se trudijo pošteno, da odpravijo nedostatke, a zaman; njih trud je brezuspešen v očigled zastarelemu birokratičnemu sistemu.

Trst.

V včerajšnji državnezborski seji je vložil poslanec Mauroner v imenu italijanskega kluba na ministra Bylandt Rheidta interpelacijo, ker je vzela vlada tržaškemu magistratu posle v prenešenem delokrogu. V interpelaciji navajajo, da država ne dvomi na poštenosti tržaške občine, ker ji je še prebustila pobiranje davkov. Interpelanti sodijo, da bi bila postopala vlada bolj pametno, ko bi bila izboljšala razmere pri tržaški državni policiji, kakor pa, da je nastopila proti tržaški mestni upravi. Ne omenjajo pa glavnega razloga za vladni korak: Državna uprava je že dolgo časa z nevolje

opazovala, kako je bilo med uradnim trgovskim magistratu vse polno irendentistov, vsled česa vlada ni pričakovala nepristranosti. V sodnijski razpravi proti Continu so se pa prepričali, da ne morejo zaupati tržaškemu magistratnemu uradništvu, kar bi bilo osobito neprijetno v slučaju kake mobilizacije. Zato se najvažnejše zadeve izročili uradnikom politične uprave. A temu nastopu proti magistratu bado sledile še druge odredbe. Vlada obrača zdaj vso pozornost na „Stabilimento tecnico“, ki izdeluje tudi vojne ladje in na „Lloyd“, kjer nameščavajo na važna mesta Italijane iz kraljestva. Vlada hoče tem razmeram napraviti konec. Irendentiško časopisje je bljuvalo včeraj ogenj in žveplo na vlado. Judovski „Indipendente“ je bil tako hud, da so ga zaplenili.

Kaj hoče Srbija?

Iz Belgrada poročajo: Ministrstvo se vsaki dan bavi z srbsko-avstrijskim sporom. Včeraj je določeno, da bo železnica Paračin-Zaječar, ki je bila zasnovana z ozkim železniškim tirom in podaljšana do Luke Ragujevac na Donavi. Naročila orožja in streliva so požurene. Sklenilo se je prisiliti nekega dobavitelja za srbsko vojsko, nekega avstrijskega pešnika, da kupi iz Zemuna nazaj poslane svinje in jih porabi za debavo armadi. Mnogi uradniki in učitelji so se odločili, da bodo ob praznikih in nedeljah pomagali pri izkopavanju zemlje za železnico Paračin-Zaječar, da bo ta proga čim prej gotova.

Srbska vlada namerava naročiti topeve na Francoskem, a železniški material na Nemškem. Srbski ministrski svet je definitivno odbil pesojilo pri dunajski „Union“ banki. V Belgradu se govori, da bo srbski poslanik kmalu odpoklican z Dunaja. — Danes to vest zanikujejo.

Čujemo, da je tudi med avstrijsko armado neke posebne gibanje. — Na Laškem se kažejo sumljiva znamenja.

Kakor pred nekakim viharjem prihajajo „službeni dementi“. Iz Belgrada se uradno dementira, da sta Srbija in Crna gora sklenili vojno konvencijo, istotako se dementira

LISTEK.

Ob volitvah na Angleškem.

Menda je ni države na svetu, ki bi se glede volitev mogla meriti z Angleško. Ker volivni boj zanima tudi naše čitatelje, naj v sledečem podamo nekaj črtic, kakor se poroča o njem z Angleškega v raznih listih. Dasi je volilni boj že pri nas živahen in čestokrat ljut, vendar niti primere ni z onim evropske otočne države.

Hiše angleškega mesta so ob času volitev okrašene z zastavami, kot ob posebnih slavnostih. Nepregledna množica se pomika po ulicah, vmes vozijo vezovi in motorji, okrašeni z zastavami raznih barv, kateri stranki pač pripada ta ali oni. Godba svira na vseh oglih. Komaj so končani dnevi opravki, že drvi na tisoče ljudstva na prostor, kjer se vrši velivni shod. Še predno se shod začne, so vsi prostori in vsa okolica natlačeno polni.

Kar je na Angleškem najbolj značilno, je udeležba žensk, ne navadnih, ampak najboljših slojev, pri takih volilnih zborovanjih. Celo prostor, kjer se nabaja volilni odbor, zasedejo dame v elegantnih toaletah. So pa

tudi energične te dame; soproge poslanskih kandidatov niso zadovoljne samo s tem, da nabirajo glasove za svoje može, ampak celo kot govornice nastopajo mesto teh, a to nikdar brez uspeha. Pravi, da govori ženskih posredovalcev celo bolj vplivajo na volivce, kot oni kandidatov samih.

Slavni naravoslovec in preiskovalec Afrike H. M. Stanley se ima le zgovornosti in ljubeznivosti svoje soproge zahvaliti za mandat.

Tudi v sedanjem volivnem beju so angleške žene igrale odvažno, čestó odločilno vlogo. Seveda je to na Angleškem vse ložje, kot kjersibodi drugod, zlasti pri nas na Kranjskem. Anglež namreč ne bo žene nikdar surovo napadal, temveč ima pred njo veliko spoštovanje, skoro strah.

Zato ima tudi ženska tam veliko prednosti pri volitvah, ker ima popolno prestost, da rabi poljubno svoj jeziček in govorniški talent. Nobena žalitev ji ni nevarna. Kar ve ena stranka o drugi, vse pride na dan. Niti tajnosti zasebnega življenja nasprotnih si kandidatov ne ostanejo prikriti.

Gorje kandidatu, če ni od rojstva do zadnjega dne popolnoma brez vsake napake! Cele kope časniških poročevalcev naspro-

tujočih si strank mu natančno preiskujejo drob in obisti. Vse pride na dan, kje je rojen, kdo in kaj je njegov oče, kaj je bil ded, odkod je žena, ali begata ali ne, če ima denar ali ne, skratka: niti preiskovalni sodnik bi najhujšega zločinca ne imel tako v kleščah, kot angleški časnikarji poslanske kandidate.

Glavno vlogo — nikjer na svetu ne tako — igra pri volitvah na Angleškem pa — denar. Sicer je podkupovanje zakonito strogo prepovedano, a kdo se meni za to? Dostikrat se je že pripetilo, da je tak kandidat v volivni borbi prišel ob celo svoje premoženje. Baje je stala izvolitev D'Israeli, poznejšega lorda Beaconsfielda — 10.000 funtov sterlingov. Seveda ti izdatki pozneje donesajo ogromne obresti.

Sedež v angleškem parlamentu je vse drugo kot politično odlikovanje. Poslanstvo prinaša tam veljavo in moč, obednati pa tudi velikanske dohodke.

Največja podjetja iščejo zveze s poslanci, da si zagotovijo njihovo pomoč v parlamentu.

Na Angleškem potrebuje namreč vsako večje podjetje dovoljenja zbornice. A to po-

slancem — nese! Podkupovanje pa zato tam tudi ni nič nenavadnega.

Celo ministri smejo biti na celu raznih podjetij. Tako je nedavno vojvoda Devonshire, znan kot poštenjak od nog do glave, odgovoril bogatemu lordu Roseberryju, ki ga je grajal, češ da je v ravnateljstvu neke privatne družbe: „Ce mi hočete, mylord, to prepovedati, potem si poiščite drugega ministra, kajti s tem, kar mi plača država, ne morem izhajati!“

No in ta g. Devonshire je jako zmeren mož in celo — samec.

Cudno ni potem, da so angleške volitve enske plesu Izraelcev okoli zlatega teleta. Večina volilcev tega seveda niti ne opazi, ampak smatra volitve kot nekaj šport.

Posebno pa imajo svoje veselje in tudi dobiček nižji sloji; nikdar v življenji ne vživa preprosto ljudstvo toliko uljudnosti od strani raznih mogotcev, kot ob volitvah.

Ce zakon prepoveduje podkupovanje, pa obljub, veselje z godbo, pijače in po-jedin ne more prepovedati. Z vsem tem pa razni kandidati ne štedijo.

Take je bilo in pravijo, da tako tudi bo!

vest o srbsko-bolgarski-žrnegorski zvezi za obrambo in naskok. — Tem dementijem se lahko verjame, lahko pa tudi — ne.

Izpremembe v naučnem ministrstvu.

Najnovejša imenovanja na vodilna mesta v naučnem ministrstvu so zelo razburila nemške nacionalce. Pravijo, da hoče vlada s tem pritisniti na steno nacionalne Nemce. Na čelo bogocastnega oddelka je poklican sekcijški šef Hussarek vitez p. l. Heinlein, ki je znan kot dober katolik. Visokoločilski referat je poverjen sekcij-skemu šefu Chudinskemu, ki je bil svoj čas član poljskega kluba, srednješolski referat pa je dobil Ceh sekcijški šef K a n e r a.

Ogrska kriza pred rešitvijo?

Odgovor koalicijske vlada na njegovo sporočilo po grofu A n d r a s s y u je jako obsežen in obsega popoln program. Koalici-ja je baje zavzela stališče, ki se le malo razločuje od vladarjevih naziranj: „Pesti Hirap“ piše, da je vodilni odbor združene koalicijske pri posvetovanju o odgovoru vladarju skrbno gledal, da ne pretirga niti po-gajanj med krono in koalicijo. Mogoče je, da odkloni kralj odgovor koalicijske in konča pogajanja. A koalicija upa, da bo nadaljeval kralj s pogajanj.

Dasi se strogo molčali o vsebini odgo-vora na kralja, se je izvedelo, da obravnava koalicija v svojem odgovoru vojaška, gospodarska in notranje politična vprašanja.

Sodiijo, da se vladar ne bo takoj odločil, marveč se bo posvetoval glede vojaških vprašanj še z vojnim ministrom. Vlada bo pozval najbrže k sebi tudi Košuta, Justha in dr. Daranyja. Nekateri listi poročajo, da bo pozval vladar Košuta na Dunaj in mu poveril sestavo vlade, ako odkloni Andrassy sestave nove vlade. Grof Apponyi je sklical nujno sejo podobora koalicijske, ki vodi odpor stolic. Sklepajo, da ustavi koalicija odpor po stolicah, česar velike politikov niti ne zakriva več.

Protiaustrijske demonstracije v Belgradu.

Včeraj dopoldne je sklical belgrajski eksporter Popović šbed proti carinski vojski. Pred Popovičev trgovino se je zbrala velika množica, ki je obmetavala trgovino z blatom in iztrgala napis trdke. Množica je priredila nato demonstrativni izpreved po mestu. Klicali so: „Proč z Avstrijo! Zivela vlada!“, ne da bi bila posredovala policija. Demonstrirali so tudi pred stanovanjem poročevalca dunajske „N. Fr. Presse“ Balug-džića in pred uredništvom „Stampe“, kjer so pričeloma obmetavali napis, nato pa vdrli v uredništvo, kjer so pometali vso opravo in liste na cesto in vse sežgali. Policija je prišla prepozno. Pozneje so še enkrat demonstrirali pred Balugdžićevim stanovanjem, ki je moral pobegniti pred grozečo množico v neki hotel in iz hotela v Zemun.

Sicer je pa ta borba za Srbije osede-polna. Zdatne se se znižali srbski carinski dohodki. Beje se, da ne bodo mogli pravočasno izplačati kuponov. Srbski generalni konzul v Solunu je izjavil, da je nemogoč srbski izvoz čez Solun, ker nasprotuje Turčija srbsko-bolgarski carinski zvezi. Srbska vlada upa, da povzroči nasprotstvo med Avstrije in Ogrsko izboljšanje gospodarskih razmer med Avstrijo in Srbijo. „Voss. Ztg.“ poroča, da žele v Belgradu splošno rednih razmer z Avstrijo. Srbski trgovinski mini-ster je izjavil, da bo odprla Avstrija kmalu svojo mejo srbskemu uvezu, na kar bo de sporazumjenje lahko. Ravnetako se je izjavil francoski poslanik. Posledica je bila, da je padla cena zlatu.

Beatifikacija Pija IX.

R i m. Kongregacija obreda je ponovno pričela preučevati vprašanje, da bo papež Pij IX. preglašen za blaženega.

Ločitev cerkve in države na Francoskem.

Pri zapisovanju cerkvenega premoženja po francoskih cerkvah povsod župniki ugo-varjajo.

V posameznih krajih niso mogli izvršiti finančni uradniki inventure, ker župniki niso hoteli sodelovati. V Dijonu, Toursu in Bourgesu so bili burni prizori.

„Agence Havas“ poroča iz Pariza: Pri inventuri cerkvenega premoženja po pariških cerkvah se bili burni prizori. Cerkev Notre Dame des Champs na Boulevard Montpar-nasse je bila sicer odprta, a več tisoč oseb je zabranilo registraturnemu nadzorniku vstop v cerkev in inventuro cerkvenega premože-nja. Množica je klicala: „Proč s tatom, proč z Velikim Orientom!“ le slabi se bili proti-klici „Proč s farji!“

V cerkvi sv. Evstacija so zapisali cerkveno premoženje, ko je prej vložil župnik ugovor. V cerkev sv. Roka so vdrli katoličani skozi zakristijo, ko so izvedeli, da v cerkvi podnadzornik zapisuje cerkveno premoženje. Uradnika so vlekli v cerkveno ladjo ter pretepli enega policijskega urad-

nika ter poveljnika orožnikov, ki sta hotela zapisujočega uradnika braniti.

V madalenski cerkvi je hotel župnik kot zasebna oseba prisostvovati, ko je nad-zornik zapisaval cerkveno opravo. A mno-žica je oba iztirala iz cerkve. Tudi v cerkvi sv. Frančiška Saleškega ni bilo mogoče za-pisati inventure. Mirno se je izvršilo zapiso-vanje v cerkvi Notre dame. V cerkvi Notre dame de Passy so raniili uradnika Sicer se je pa po drugih pariških cerkvah vršilo po-pisevanje mirno. V provinci so bili ponekod veliki spopadi med socialisti in katoličani.

Nasilno postopanje uradnikov v „svo-bodni“ Franciji pri inventuri v cerkvi sv. Mavricija v Lillu je povzročilo veliko raz-burjenje. Ker so pričeli socialisti, ki so tudi na Francoskem vzeli v zakup vso surevost, žaliti katoličane, je prišlo do tepeža med katoličani in socialisti. Nastopilo je orož-ništvo na konjih, ki je seveda prav po ja-kobinske potegnili s socialisti v imenu „po-stave“, in prišlo več oseb, med njimi tudi več duhovnikov.

Kaj bolj sirovega, nego je inventura cerkvenih posod, umetnin i. t. d., si je težko misliti, zlasti če jo izvajajo framasoni. hlapci. Zato se ni čuditi, če se katoličani upirajo takemu pedlemu ropu.

Italijanska zbornica.

Novi ministrski predsednik je naznanil, da ostane Italija zvesta svojim zaveznikom in prijateljem in bo delovala za mir. Dav-kov ne bo mogoče znižati zaradi velikih iz-datkov. Vlada namerava uvesti dveletno vojaško službo in iz-dati preosnove vojaškega kazenskega za-kona, kazensko postopanje, trgovinski za-kon, predpise za notarje, šole in socialno zakonodajo.

Rusija.

Včeraj so sklenili pariški bankirji, da hečejo prispevati Rusiji za novo posojilo do dveh milijard frankov proti 5 odstotnem obrestovanju. Banke so voljne sodelovati pri posojilu, a kot predpogoj zahtevajo, da skli-čejo Gosudarstvenno dumo.

Berlinska banka Mendelssohn je do-bila pismo ruskega prekucijskega odbora, ki naznanja, da je lastnik banke obsojen na smrt, ker je pospeševal prizadevanja ruske vlade za najetje posojila.

Car Nikolaj je zapovedal ustanoviti me-sto novega pomočnika mornariškega mini-stra in podelil tudi načelniku generalnega štaba pravice ministrovega pomočnika. Nova dostojanstvenika bosta morala skrbeti pred vsem, da zgrade prej ko mogoče novo rusko brodovje in izpolnijo moštvo vojne mor-narice.

V Homelu so pogasili požare, pri kate-rih se bili tudi izgredi. — Iz hiš so metali bombe in streljali na vojaštvo, ki je tudi streljalo in ubilo eno osebo. Skodo v Ho-melu cenijo na tri milijone rubljev.

V Varšavi so ustrelili anarhista Rigel-sehna, ki se je udeležil reparskega napada v Schiellejevi pivovarni.

Iz Sangaja poročajo, da so v Vla-divostoku še vedno gospo-darji uporniki. Kazaki so prenehali z bojem in zapustili mesto.

Iz Peterburga je došel v Varšavo neki senator, ki zaupno poizveduje, ali je po-trebno nastopiti proti Polja-kem. Iz njegovega poročila bo odvisno, kako se razvijejo razmere na Ruskem Polj-skem. Obležne stanje na Ruskem Poljskem nameravajo odpraviti.

Zaprlji so več varšavskih gimnazij in višjih dekliških šol. Ravnateljice so zaprli, ker so se udeležile politične agitacije.

Na brzovlak Odesa-Kijev je bilo odda-nih več strelav, ki so razdrobili šipe. Na-padalci so pobegnili.

Državna kontrola je zasle-dila velika pomeverjenja pri zgradbi portarturske trd-njave.

Delavsko starostno zavarovanje na Francoskem.

Francoska zbornica je obravnavala včeraj VII. član zakonske predloge o de-lavskem starostnem zavarovanju. Sklenili so, da bo prispevala država za vsakega vpokejenega delavca k pokojnini toliko, da bo znašala pokojnina najmanj letnih 360 frankov.

Novo grško ministrstvo.

Ministrski predsednik Theodoris je naznanil, da namerava vlada znižati vojaško službeno dobo in zmanjšati število vojakov. Naznanil je, da izkazuje proračun v viso-čini 12,274.385 draham 843.176 draham pre-bitka.

Maroko.

Maroški sultan je razpisal na Rajzuli-jevo glavo nagrado 150.000 pezet. Neka mavrska roparska tolpa je streljala na špan-sko križarico „Infantinja Izabela“ in jo po-škodovala.

Zastopniki vevlastij v seji maročanske konference, so izjavili, da Evropei ne bodo plačevali takih davkov, ki jih ne plačujejo tudi Maročani.

Lakota na Japonskem.

Na Japonskem vlada silna lakota. 180 tisoč ljudi nima kaj jesti. V treh provinci-jah se žive ljudje od korenin in drevesnih skorij Največ trpe žene in otroci.

Vabilo

javnemu shodu

ki ga priredi

„Slov. katoliško politično društvo za selško dolino“

dné 11. svečana popoldne ob 3. uri

na Frtici.

Poročata deželna poslanca dr. Krek in Fr. Demšar.

Po shodu

občni zbor

„Sloven. katol. političnega društva za selško dolino“

z naslednjim sporedom:

Pozdrav načelnika.
Poročilo tajnika.
Poročilo blagajnika.
Prememba pravil.
Volitev novega odbora.

ODBOR.

Dnevne novice.

Popolna zmaga v Knežaku!

— Liberalci na vsej črti pora-ženi!

Kaj se vse liberalci pisali o Kne-žaku! To pošteno, delavno ljudstvo so raz-upili po svetu kot tolpo tolovajev. Nake-pali so jim na vrat velikansko pravdo, v kateri je bilo mnogo ljudi obsojenih. Mi seveda niti najmanj ne kritiziramo sodišča, a povedati moramo, da je ovadba izšla iz kroga liberalcev, ki so videli, da je ljud-stvo prav do grla site njihove vlade. Libe-ralni učitelj in krčmar Česnik, ki je župa-noval zadnji čas, je bil vir vsemu temu. Kaki podli članki o „knežaskem tolovaj-stvu“ so izhajali v „Narodu“ pred in po ob-sodbi, o kateri so upali liberalci, da bo po-trla katoliško-narodno stranko. A zgodilo se je nasprotno. Prišel je dan ljudske s o d b e, ko se goverili moške poštenjaki iz domače občine, ki na lastne oči vidijo, kdo je tolovaj, kdo je lepov, in kdo je po-šten človek. Še nikdar ni bilo takih volitev v Knežaku. Prišlo je volit vse; od 630 vo-lilcev je 250 iz doma ali drugače zadržanih, a drugi so prišli skoro do zad-njega vsi! Tu so stali moške, ki so jih razupili liberalni pobalini po svetu kot „to-lovaje“, da javno povedo pred volilne ko-misijo, kdo so in kaj hočeje. Razmerje glas-ov je sledeče: Podobčina Juršiče naših 27, liberalnih 5; podobčina Koritnice naših 69, liberalca 2; v občini Knežak je kandidiral Česnik, a volitev je pokazala, kako sodi ljudstvo: dobil je le 38 glasov, naš pa 99! V tretjem razredu: naših 119, liberalcev 53. Zdaj je kandidiral Česnik v drugem raz-redu, a je propadel: naših 69, liberalnih 35. Česnik se je pa hotel na vsak način vrniti v občinski odbor in je kandidiral še v prvem razredu, a „Narodov“ poštenjak je propadel tudi tu: naših 9 in liberalcev 6! Take je ljudstve sodilo o „kne-žaskem tolovajstvu“! Nepopisno navdušenje je zavladalo, ko se je izvedel izid volitev. Vse je bilo na negah, nasprot-niki so se pa potuhnil in poskrili. Zmaga je naša! Pravica se je izkazala! — tako je odmevalo od vseh strani. Se celo šolski otroci, ki so seveda slišali, kako se libe-ralci razupili njihove starše in sorednike, so hodili po vasi in klicali: Zmaga je naša! Zdaj je menda Česnik pri kraju s „svojo pedagogiko v Knežaku. Kake more tak mož biti še učitelj v tem kraju? „Narod“ je pisal, da so zmagali „klerikalci“ z najhujšim tero-rizmom. Že številke govore, da tu ni moglo biti nobenega terorizma od naše strani. Vo-lilni komisar, ki ga zdaj liberalci napadajo, je čisto nepristransko vodil volitve. Niti naj-manj ni prekršil uradne objektivnosti, in volilci so zato po volitvah govorili: „Še nikdar ni bilo tako poštenih vo-litev v Knežaku“. Obsojeni so imeli

aktivno, ne pa pasivne volilne pravice (ob-sedba še ni pravomočna). Terorizem pa je bil na liberalni strani, a ni nič pomagal. Desedanj liberalni tajnik Leopold Borštnik je strgal enemu naših volilcev listek in ga hotel zamenjati z nasprotnim, a se mu ni posrečilo. En Česnikov pristaš je hotel voliti celo za svoje umrlo ženo v II. razredu. — Grozili so ljudem, da ne bodo dobili lesa iz gozda, če ne volijo liberalno. Šembijcem so grozili, da ne dobe vozne pri Škridanu na Baču, če se ne vklonijo liberalni komandi. Česnik je z dolgimi govori v gostilni s klo-basami in vinom prepričeval svoje ljudi, a vse je le male pomagalo. Knežak je poka-zal pred svetom, da drži na svojo čast in svoje poštenje! Naj se poskrijejo zdaj obre-kovavci, ki so spravili občino v tako veli-kansko škodo! Vrli Šembijci iz trnovske župnije, vrli Jurščani in Koričani, Bačani in Knežčani, hvala vam in čast, da ste polno-številno prišli pričat za poštenje in dobro ime svoje občine. Daj nam Bog zdaj boljših časov!

Iz deželne bolnice. V uvodnem članku govorimo o nenormalnih razmerah v kranjski deželni bolnici, ki zahtevaje vedno glasnejše temeljite reforme. Glede na nenadni odstop g. primarija dr. Slaj-merja sme poizvedeli še sledeče: Pri-marij dr. E. Slajmer je odpovedal svoje službo in ne pride s 1. februarjem nič več na oddelek. Spor se je pa baje tako pričel: Dr. Plečnik preiskuje mikroskopično pre-parate in za to dobi določeno plačilo. Ker je pa ta svota vsled nakazil primarija dr. Slajmerja zelo narasla, je vodja bolnice pri-marij dr. vitez Bleiweis na dotično poročilo napravil opazko, da bi bilo mogoče bolj štediti pri takih naročilih. Na to sta se od-povedala dr. Slajmer in dr. Plečnik. Dr. Slajmer stavi pogoje, da se vodja dr. Bleiweis odstrani, da on ne ob-čuje več z vodjo, nego le direktno z dež. odborom in da se mu povisa plača. — Ni prvič, da je prišlo do takih konfliktov v bolnici. Svoje dni so se uprli sekundariji in niso hotelo opravljati službe na oddelkih. Takoj so jim citirali postavo, po kateri so oni zavezani opravljati službo, ter jim za-grozili, da jih izroče državnemu pravdniku. Ne vemo, kaj se bo ukrenilo zdaj in ali bo deželni odbor dovolil primarju dr. Slaj-marju kako izjemno stališče. Potrebno pa je vsekako, da se sedanji zistem nadomesti z boljšim, kajti take ne gre več naprej. Deželni odbor mora zadeve temeljito preis-kati, da se ne bo tirala do skrajnosti, kajti to bi bilo gotovo v škodo tako važnemu zavedu kakor je deželna bolnica. Seveda bi moral imeti stvar v rokah kak strokov-njak. Potem se naj pa definitivno enkrat napravi red!

Imenovanje dr. Seemana

zdravstvenim inspektorjem za

Kranjsko

bi moralo vzbuditi pozornost naših političnih krogov. Mož je star komaj 32 let, seveda Nemec; ne vemo, če je večš slovenskega jezika, kakor bi moral biti kot zdravstveni nadzornik. Pred leti je služboval nekaj časa na Kranjskem, in ker mu ni tu zrak ali kaj drugega uga-jalo, je bil poklican v ministrstvo na Du-naj. Sedaj, ko je stopil gospod dr. Strgar v pokoj in je bilo mesto zdravstvenega nad-zornika izpraznjeno, ni bil zrak več škod-ljiv za g. dr. Seemana na Kranjskem. Imenoval ga je ministrstvo za okrajnega zdravnika. V merodajnih nemških krogih se je zatrjevalo, da to imenovanje ni nikaka predstopnja za zdravstvenega nadzornika. Ali kar čez noč pride suhoparno poročilo: Gosp. dr. Seemana je imenovan za zdrav-stvenega nadzornika na Kranjskem. Vprašamo: Ali ni bilo med vsemi c. kr. okraj-nimi zdravniki nobenega sposobnega kandi-data za to mesto? Ali se je moralo zgoditi, da se je vrnil primerno še mladi zdravnik na tako važno mesto, medtem ko imamo dovolj izkušenih slovenskih moči, ki bi po-polnoma izpolnili to mesto? S tem imene-vanjem so se prezrli domači c. kr. okrajni zdravniki in pa tudi zelo oškodovali, ker je pot avanziranja zopet za dolgo let zaprta in bodo naši mladi zdravniki morali čakati, da postanejo c. kr. okrajni zdravniki. To po-stopanje je bilo gotovo že poprej dogovor-jeno, kakor se sploh opazuje dosledno de-lovanje Nemcev na Kranjskem pri namešče-

nju služb. Zaraditega se mora obrniti vsa pozornost naša na to, kake se pri nas državna službena mesta nameščajo. Čebi imajo svojega posebnega ministra, skozi roke katerega morajo iti vsa imenovanja, da jih prepreči, če niso Cehom koristna. Pri nas se pa našim poslancem za hrbtom vrše take važna imenovanja, in oni zvede zanja šele, ko so izvršena. Zato se mora pa pri nas osnovati neki odsek, ki naj zasleduje vsa izpraznjenata mesta in takoj obvesti poslance o vsem, ki naj potem potrebno ukreneje. Tako podrobno narodno delo bi nam več koristilo, ko delgi narodni članki po listih. Ti se pozabijo, a službeno mesto je pa leta in leta oddane domaku, ki nima tistega srca za narod, kot domačin. Sedaj so najvažnejša mesta nam zaprta, ali so pa, četudi zasede slučajno Slovenec take mesto, pod takim vladnim nemškim vplivom, da dotični uradnik ni niti krop ne veda, kar je pa nam bolj v škodo, kakor v korist. Upamo, da te vrsticene ostanejo brez vpliva!

Osebnosti. Prestavljen je notar g. Franc Stupica iz Tržiča v St. Lenart na Stajerskem. — Gosp. Ernest Sirc, učitelj na zavodih goriškega „Sel. doma“, je imenovan učiteljem na c. kr. vadičnici v Gorici. — Prestavljen dež. sodni svetnik g. dr. Anton Perišić iz Voloske v Trst. — Premoviran je bil danes na Dunaju za doktorja modroslovja gosp. Josip Menec profesor v Idriji. — Za postajenačelnika na Dobjem je imenovan pristav v Kranju g. Ivan Soklič. — Za prv. učitelja voditelja v Kropi je imenovan g. Jos. Pleničar. — Pravni praktikant g. Anton Abram je imenovan za avskultanta, kancelist g. Hugo Vondina pa za kancelijskega oficijala na Voloskem.

K volivni reformi. Listi poročajo, da bo vlada predložila volivno reformo sredi februarja in da vladina volivna reforma ne bo obsegala niti pluralnega volivnega reda niti pogoja večletnega bivanja v enem kraju.

Pomanjkanje premoga na Kranjskem. Neverjetno, a resnično. Kranjska zemlja krije mnogo premoga, in vendar so premege cene skrajno visoke. Posebno v Ljubljani in tavnarh sedaj v zimskem času živo občutijo draginje in pomanjkanje tega kuriva. To dejstvo je obžalovanja vredno v interesu prebivalstva in velikega obrta. Obžalovati moramo tembolj, ker poklicani faktorji ne stori svoje dolžnosti. Tako n. pr. leže v premogovniku pri St. Janžu bogati zakladi premoga, s katerim bi mogli zalagati mesto in deželo ter glede cen tudi tekmovali s trboveljsko družbo, ki sedaj neomejeno narekuje cene premogu. Od St. Janža do Trebnjega je le okoli 20 km. Ze l. 1898 je deželni zbor kranjski načeloma sklenil, naj se zgradi železnica od St. Janža do Trebnjega ali Vel. Loke. Ta železnica bi pospešila izvoz premoga in sploh promet v prijazni okolici Mekronoga, Št. Ruperta in Mirne ter tudi dohodke dojenjske železnice. Dež. odbor je dotični sklep dež. zbora s priporočilom predložil želez. ministarstvu, ki pa se ne gane in niti ne odgovori. Stvar je resna, ker imenovana železnica bi bila velikega narodnogospodarskega pomena. Zato opozarjamo poklicane faktorje na njihovo dolžnost. Ako se hitro ne zganejo, razkrili bomo brezozirno vse tajne intrige in skrivne ovire. Naša časni-karska dolžnost je, da branimo koristi dežele in širše javnosti proti posameznim dobička lačnim družbam in osebam. Prišli smo na sled spletkam, katere razkrijemo, ako ne pomaga ta peziv.

Slovenská Beseda na Dunaju. ki je praznovala lani dne 21. oktobra svojo 40letnico, je izdala svoj letopis. Zanimiv je govor g. Kalandra, ki popisuje težave, s katerimi se je ustanovila „Slovenská Beseda“. Slovani so se na Dunaju začeli zbirati s plesnimi vesellicami in koncerti že l. 1848. Prvi starosta „Slov. Bes.“ je bil grof Evgen Cernin in v prvi odbor je bilo voljenih 8 Cehov, 5 Jugoslovanov, 2 Poljaka in 1 Rus. L. 1875 je prišla „Slov. Bes.“ v tak finančni položaj, da so jo mislili že opustiti, a po zaslugi grofa Jana Harracha se je zopet opomogla ter se začela čedalje bolj razvijati. Grof Harrach je že 38 let „oče dunajskih Slovanov“. Začeli so gojiti predavanja, petje, predstave i. t. d. Zdaj je razpoloženi v besedi 60 časov-

pisov. Koncem leta 1905. je bilo članov 393. Na Dunaju je zdaj okoli 80 društev s podobnim namenom, kakor ga ima „Beseda“. Občni zbor „Slovenske Besede“ bo dne 4. februarja.

Hrvaški sabor je včeraj v tretjem branju sprejel zakon o zdravstvenih zadevah. Posl. čiste stranke prava Tomač je interpeliral vlado, če ji je znano, da je v železniški službi na Hrvaškem mnogo Mažarev, ki niti ne znajo hrvaščine, kar napravlja silne težkoče v prometu. Interpelant je zahteval, da morajo na Hrvaškem biti nastavljeni samo hrvaški uradniki. Posl. Frank je ironično klical vmes: „Te se bo poravnalo na Reki dne 18. februarja pri bakljadi. Najprej pride realno delo, veliko slavnostno žrtje mažarske koalicije in reških rezolucijonašev“.

Napadeni voznik. Ko se je posestnik Janez Kepic neki večer vračal z vprego iz Ljubljane domov, došel je na državni cesti proti Trzinu štiri voze, na katerih je bila naložena pšenica. Vozniki Fr. Kuralt, Anton Teran in Karol Pirc vsi iz Demžal so Kepica vstavili; ker mu je eden od teh treh neopravičeno očital, da je z žrdjo konja zadel, zahtevali so, da naj jim pove svoje ime. Ker se je tega Kepic branil, prijel ga je Kuralt za vrat, potegnil z voza, da mu je šlo kolo čez nogo, nato so ga pa vsi trije vozniki z bičevniki pretepli, tolkli so ga po glavi in hrbtu, tako da je krvavel ter bil na levi čelnični grbici težko ranjen. Kuralt bo zato sedel 6 mesecev, Pirc 2 meseca, Teran pa 6 tednov v ječi.

Stavka grozi pri Lloyd. Iz Trsta poročajo: Kurjači pri Lloyd zahtevajo 20% izboljšanje plače, sicer stavkajo. Tudi strojniki so podali spomenice, v kateri zahtevajo izboljšanja. Ravnateljstvo je odgovorilo, da je treba prej počakati pogajanj z vlado. Bati se je, da na vseh ladjah naenkrat ne izbruhne stavka. Vre tudi med delavci v luki, da celo med kapitani je opaziti gibanje za izboljšanje materijalnega položaja.

Strojne puške nameravajo vpeljati v avstrijski pехoti in konjenici še letos. Vsaka divizija dobi po en oddelek strojnih pušk. Vsak oddelek bo imel štiri strojne puške, ki se bodo vozile, in voz z 12.000 patronami. Nadalje bo zraven še poseben voz s strelivom. Pri vsakem oddelku bodo 2—3 častniki na konjih, 2 podčastnika, po 2 moža pri puškah in 2 pri vozovih.

Mokronoško učiteljstvo priredi v nedeljo, 4. svečana t. l. u gostilni „Pri lipi“ šolsko veselico v prid šolarske kuhinje. Prijatelji mladine, pridite v obilem številu!

Strokovno društvo delavstva kranj. industrijske družbe s sedežem na Savi prost za podpore delavkam, ki so vsled groznega požara zdaj brez zaslužka. Milodare sprejema, izkaže in jih izroči na svoje mesto uredništvo „Naše moči“.

Prvi motor pri c. kr. pošti je prišel v porabo na Dunaju in redno in uspešno posluje med 10. in 9. okrajem.

Umrl je v Krapini trgovec g. Hinko Hostl, star 30 let.

Novo društvo. V Planini pri Rakeku se je osnovalo „Kriščansko socialno izobraževalno društvo“.

Zabavni večer priredi marjanska kongregacija v Novem mestu v dvorani rokodelskega doma dne 1. in 2. februarja 1906. V četrtek dne 1. februarja se odpre dvorana in blagajna ob 6. uri, začetek točno ob polu 7. uri. V petek dne 2. februarja odpre se dvorana in blagajna ob 5. uri, začetek točno ob polu 6. uri. Spored: 1. petje, 2. deklamacije, 3. Zmaga poštenja in ljubezni. Igrokaz v petih dejanjih. Nemški spisal dr. R. Weissenhofer, poslovenil in priredil Fr. S.

Ladjedelnica avstrijske vojne mornarice. Koncem leta 1904 je bilo v Polj v ladjedelnici avstrijske mornarice 3830 delavcev. Iz Istrije jih je bilo 2.743, iz Dalmacije 192, 693 iz drugih avstrijskih dežel in 256 ogrskih državljanov. Porodu je bilo 1.886 Italijanov (!) 1.059 Hrvatov, 561 Slovencev, 198 Nemcev, 57 Mažarev, 56 Cehov, 12 Poljakov in 1 Rumunec. Razen 14 so bili vsi drugi katoliške vere. Zaslužek ni peseben. Navadni neizučeni delavci so zaslužili od 1 K 60 v. do 2 K 26 v. Izučeni delavci pa od 2 K 80 v. do 3 K 50 v. Jako malo za tako težavno delo.

Iz Kranja. V sredo, dne 31. januarja obhajala sta v rožniženški cerkvi zlato poreko gosp. Janez in Marija Šumi. K slavnosti so prihiteli skoraj vsi otroci in sorodniki slavljencev. Gniljivo je bilo videti pri sprevodu v cerkev dva majhna vnuka, Marico in Viljko, katerih prva je nesla stari materi šopek, Viljko pa staremu očetu lepo okrašeno palico, na kateri je bila izrezljana letnica 1856. 1906 Slovesnost v cerkvi, ki je bila natlačeno polna občinstva, je povzdignil pevski zbor sestavljen iz otrok, vnukov in sorodnikov zlateporočencev; org-

ljal je vnuk dr. Žirovnik. Zlateporočencev, ki so dobili iz mesta in od drugih neštevilno častitek, želimo tudi mi, da bi v krogu svojih otrok, ki so tako lepo pokazali svojo ljubezen do starišev, dočakali v zdravju in zadovoljnosti — diamantne poroke.

Veselico priredi jutri ob pol 4. uri popoldne „Katol. slov. izobraževalno društvo“ v Smartnem pri Kranju.

Vsled potresa se porušil grad. Iz Pazaništa na Hrvaškem poročajo, da se je ondi vsled vedno ponavljajočih se potresnih sunkov porušil stari grad Otes.

Izpred sodišča.

Morilka otrok pred sodiščem.

Pariz, 29. januarja. Danes se je pred pariško poroto začela velezanimiva obravnavna, ki je naravnost skrivnostnega značaja. Zagevarjati se ima komaj 30letna krepka in zdrava žena Jeanetta Weber, ki je tožena petkratnega umora in večkratnega poizkušenešega umora na malih otrokih. Pretečeno pomlad je bila obtoženka na obiskih pri svoji svakinji. Ta je za trenutek zapustila sobo ter pustila dveletno svoje hčerko samo pri teti. Ko se je vrnila, je otroka našla v naročaju tete, ki je roke pritiskala na prsi. Mala deklica je bila že vsa zabuhla v obrazu in vrat je bil ves rdeč. Ko je otroka vzela v naročaj, si je kmalu odpomogel. Popoldne je šla mati na obisk in je otroke same pustila pri obtoženki. Ko se je zvečer vrnila, je bila hčerka mrtva. Zdravnik je konstatiral krče. Cez tri dni je pod istimi okoliščinami umrla triletna hčerka istih starišev. Zdravnik je kot vzrok smrti zopet konstatiral krče. Tako se je zgodilo še v treh drugih slučajih pri drugih sorodnikih in zdravniki so konstatirali kot vzrok smrti krče ali vnetje možganske mrene. Dne 5. aprila jo je na opetovano prejšnjo obiskala njena svakinja Marija. Pri sebi imela je svojega enajstletnega sinčka. Mati je zapustila za trenutek sobo. Ko se je vrnila, je otrok že pojeval. Zdravnik je konstatiral krč. Mati nese otroka v bolnišnico. Zdravnik pa je tukaj konstatiral poizkušeno zadavljenje. Zensko so prijeli.

Preiskovalni sodnik je dal preiskati njeno duševno stanje, ki pa je dognal, da je ženska popolnoma zdrava. Preiskovalni sodnik je še enkrat ustavil postopanje ter jo dal še enkrat preiskati, a z istim uspehom. Obtoženka taji vse. V dvorano je prišla črno oblečena. Silne razburjenje je v dvorani ob konfrontaciji obtoženke z materami umorjenih otrok. Pri obravnavi je navzočih posebno mnogo žensk.

Pariz, 30. jan. Danes se je obravnavna nadaljevala, a nenadoma končala. Zalibeg skrivnostne megle, ki zakrivajo celi slučaj, niso razpršene. Za materami je bil kot pričja zaslišan zdravnik, ki je zadnji zdravil dečka, Maurica, pri katerem je zločinstvo prišlo na dan. Zdravnik ni hotel izpovedati prav ničesar, češ da hoče varovati tajnost poklica. Pol ure je bilo v dvorani veliko razburjenje, dokler ni zdravnik odšel, ne da bi kaj povedal. Državni pravdnik je zaklical za njim: „Vaša krivda je, ako je skrivnost sedaj še bolj temna kot poprej!“ Kot strokovnjak je bil zaslišan slednjič slavni profesor Brouardel, ki je izjavil, da je tolike enakih smrtnih slučajev sicer zagonetka, a obdukcija ni mogla dognati gotovih znakov zločina. Vzrok smrti je v vsakem posameznem slučaju lahko bil krč. Odlečilne sodbe znanost ne more izreči. Nate je drž. pravdnik umaknil tožbo in porotniki so obtoženko — oprostili. Matere so kričale: „Ni več pravice v Franciji!“ Oproščenka je bila silno bladnokrvna, ko je slišala oprostilno razsodbo.

Obravnavna zaradi umora starke se vrši pred porotniki v Zadru. Pred porotniki stoji župnik dr. Tomašević, njegov sluga Kovačević in neka Antonija Oštrč. Obtožba povdarja: Tomašević je pred leti pripravil svojo staro mater Ranačigaj, da se je s Stajerske preselila k njemu v Pelesnik pri Zadru in mu obljubila, da mu zapusti vse imetje 45.447 kron. Tomašević je baje vzdrževal rodbino Oštrčeve ter pri tem porabil tudi precej denarja svoje stare matere. Zato se je starka odločila, da se vrne na Stajersko in je to tudi na Stajersko pisala, ter je hotela tudi oporočo izpremeniti. Od strasti zavedeni in pokvarjeni Tomašević pa, ker je imel v oskrbi poštni nabiralnik, pisma ni naprej poslal. Dne 25. avgusta je šel Tomašević, kopat se v bližnjo vas Posedarje. Ko se je vrnil, ni vprašal po starki, šele zvečer je vprašal, zakaj ne pride iz svoje sobe. Sel je s slugom trkat na njena vrata in ker se ni oglasila, je vdrl v sebo in našel starko mrtvo v krvi. Ljudem, ki so prišli, je razlagal, da je okno gotovo padlo s stela, ko je postavljala na omare neke stvari, ki je ležala poleg nje, sodnijska komisija je pa našla na raznih krajih hiše krvave sledove.

Tomašević taji, da bi bil on kaj v zvezi z umorom. Zaslišane bodo 104 priče. Glavna pričja be neki Koso Begunović, ki trdi, da mu je sluga Kovačević v ječi zaupal, da je on po nalogu Antonije Oštrč, ki se je nadejala da bo po Tomaševiću pedédovala, ubil proti obljubljeni nagradi 2000 K starke s kolom, katerega je skril med neki krompir. Vsled te izpovedi je sodnijska komisija šla v Pelesnik in je res našla skrivjo omažeževan kol med krompirjem. Tomašević opetovano izjavlja, da on s tem ni bil v zvezi. Obravnavna se še vrši.

Ljubljanske novice.

Ij Velik koncert »Glasbene Matice«. Opozarjamo še enkrat občinstvo na jutrišnje proizvajanje „Visoke pesmi“. Koncert se prične ob 5. uri popoldne v veliki dvorani „Uniona“. Sedeži za koncert „Glasbene Matice“ se bodo dobivali tudi jutri na Svečnico v trgovini g. Lozarja od 9. do 11. ure in pred koncertom v „Unionu“ ob štirih. Večina sedežev je po 1 K nekaj sedežev po 2. in 3. krono. Stojšča 60 v.

Ij Odstopil je kapelnik društvene godbe g. Poula. Z njim izgubi godba večšega kapelnika, katerega bo težko prešala.

Ij »Naša zveza«. Ustanovni občni zbor društva „Naša zveza“ se vrši v nedeljo, 4. svečana t. l., ob 10. uri dopoldan v mali dvorani „Narodnega doma“.

Ij Repertoar slovenskega gledališča. V petek, dne 2. februarja popoldan ob 2½, „Petujem s hčerko“, ljudska predstava ob znižanih, za lože par; zvečer opera „Čarostrelec“ nepar. V nedeljo 4. februarja sta zopet dve predstavi. Popoldan — za lože nepar, ljudska predstava ob znižanih cenah „Bratje s v. Bernarda“, zvečer se poje drugič v sezoni opera „Dalibor“ (par).

Ij Skrivnostni umor. Mestni policiji se je posrečilo degnati po dveh osebah identiteto dne 25. m. v Rexgrabnu pri Mürzzuschlagu umorjene dozdevne Marije Mattauscheve, katere slika je razstavljena na policijskih oglaših. Navedenka je faktično Marija Mattauscheva, rojena leta 1880 v Prevaljah na Koroškem in pristojna v Spodnji Dolič na Stajerskem. Se je li izvršil zavratni ali reparski umor, še ni dognano, sumi se pa, da je bil roparski umor, ker niso našli pri nji nobenega denarja.

Ij Mestna občina je prodala me-seca januarja 41.348 litrov mleka.

Ij »Muzejsko društvo za Kranjsko« bo imelo svoj občni zbor petek 16. februarja ob šestih zvečer v konferenčni sobi prve državne gimnazije v Ljubljani.

Ij Na oklicih so sledeči pari: Julij Lavrič, pomožni uradnik z Marijo Mišjak; Alojzij Višnar, pomožni uradnik z Marijo Kahne; Janez Pavlič, usnjarski pomočnik z Uršulo Pave; Anton Gorenc, gostilničar z Jožefo Gorenc.

Ij Pisateljsko podpor. društvo vršilo bo svoj občni zbor dne 12. febr. 1906 l. ob osmih zvečer v gostilniških prostorih „Narodnega doma“. Spored: 1. Nagovor predsednikov, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo pregledovalcev računa za leto 1905, 5. volitev predsednika in odbora, 6. volitev dveh pregledovalcev računa za leto 1906, 7. eventualni predlogi (ki se morajo odboru prijaviti vsaj tri dni pred občnim zborom. Ako v dotični dobi ne bode zadostnega števila članov (15) prisotnih, se bo po § 12 pravil, vršil eno uro potem nov občni zbor brez ozira na število prisotnih.

Odbor.

Ij Sleparski agent. Alekso Meyer, potevalec, iz Železne Kaplje doma, je izmaknil v restavraciji južne železnice površnik, v katerem se je nahajalo kukalo. Pri neki trdki v Gradcu je vzel kožuh na upanje in na enak način je ravno tam osleparil neko drugo trdko za obleko. V Ljubljani v hotelu pri slonu, je lažnjivo trdil lastnici hotela, da mu je bila vzeta obleka in par čevljev ter zahteval 100 K odškodnine katerih pa ni dobil. Sedel bo zato 4 mesece v ječi.

Ij Velika zabava v hotelu „Union“ bo v nedeljo, dne 4. t. m. zvečer na „Slavčevi“ maskaradi. Vabila so že razposlana; mogoče, da kdo pometa vabila ni prejel. Vstop je dovoljen tudi brez vabila, le maske se morajo izkazati z njim. Blagajna se odpre ob pol 7. zvečer. Ce je vabljen soproj ali oče, velja vabilo tudi za vse rodbinske člane. Toaleta bo promenadna, torej nič frakov! Cigani se pripeljejo z gorenjskim vlakom ob pol 5 uri popoldne, potem se peljejo v izvoških po mestu ter odrinejo nate v „Union“. Tam se v veliki dvorani utabore ter postavijo lasten šotor. S seboj imajo tudi lastno godbo. Z večernim vlakom pa se pripeljejo z Gorenjskega „Gi-

Državni zbor.

Dunaj, 31. jan.

Volivna reforma.

V zbornici je v razpravi vladna predloga glede vojaških novincev, v klubih in kulearijih je na rešetih volilna reforma. Vlada sicer ni še predložila načrta, a posamezne stranke imajo že večinoma v rokah razdelitev volivnih okrajev v posameznih kronovinah. Splošno se opaja, da nobena stranka ni zadovoljna z velivno geometrijo. To tudi ni čudno, ker vsaka stranka hoče le pridobiti, a ničesa izgubiti. Vsem pa še Bog ne more ustreči, pravi ljudska prislovica. Kar se tiče jugoslovanskih pokrajin, mogli bi biti z vladnim načrtom zadovoljni, izvzemši Stajersko in Koroško. Sicer tu pridobimo sigurno tri mandate, a to je z ozirom na število prebivalstva premalo. Sicer pa ni še izgovorjena zadnja beseda. Včeraj je sklenila „Slovanska zveza“, da se dr. Susteršič, dr. Ploj in Robič iznova pogajajo z vlado glede volivnih okrajev na Stajerskem in Koroškem. Kakor čujemo, dobi Stajerska 28 mandatov. Torej bi jih morali Slovenci dobiti vsaj 8 ne pa 6, kakor morda vlada namerava. In koroški Slovenci bi morali po številu prebivalstva dobiti 2 mandata, a zasiguran jim je le eden. Drugo vprašanje pa je, ali je n. pr. na Koroškem sploh mogoče tako razdeliti vol. okraje, da dobe Slovenci dva mandata. To je odvisno tudi od narodne zavednosti volivcev samih. Žal, da je ta zavednost po krivdi prejšnjih vlad, vsled pomanjkanja slovenskih šol in drugih vzrokov že davno zaspala. Slovenski poslanci bodo gotovo vse storili, da rešijo kar je mogoče.

Jako zanimiv članek glede volivne reforme je objavil včerajšnji „Vaterland“. So-deč po vsebini, moremo trditi, da je članek pogledal v vladno kuhinjo. On piše: „Ohranitev dosedanje posesti te je „conditio sine qua non“ za večino narodnih strank. Da vlada ustreže temu pogoju, mora pomnožiti število mandatov, ki utegne iznašati 447 do 451.

Ker imajo sedaj trgovske zbornice 21 mandatov in veleposestniki 85 ter se število poslancev pomnoži za 22 do 26, torej bi vlada imela na razpolago okoli 130 novih mandatov.

Te bi vlada porazdelila posameznim strankam, oziroma narodom po številu prebivalstva, davčni meji in omiki. Tako upa vlada dobiti stranke za svoj načrt, izvzemši seveda veleposestnike. Ako se določi 447 mandatov, bi dobili: Slovani 223 mandatov, Nemci 205, Italijani 15, Rumuni 4, Slovani bi torej imeli 18 mandatov več nego Nemci, a Nemci z Italijani in Rumuni bi imeli 224 poslancev, torej en glas absolutne večine v zbornici. Niti Nemci, niti Slovani sami bi ne imeli absolutne večine, jeziček na tehtnici bi bili Italijani z Rumuni. Italijani bi bili izgubili tri mandate, a njih stališče v novi zbornici bi bilo mnogo ugodnejše. Vprašanje pa je, katerim strankam vlada prišteje soc. demokrate, katerih pride v zbornico najmanj 30. Op. uredn.)

Kar se tiče vol. okrajev, ločitev mest od kmečkih občin ni načelno vprašanje. Agrarci zahtevajo, da se mesta in industrijski kraji izločijo iz kmečkih volivnih okrajev. Tej zahtevi hoče vlada po možnosti ustreči.

Glavno vprašanje pa je, ali vlada prodere s svojim načrtom. V ta namen hoče vlada napraviti dve predlogi: volivni zakon in volivni red. Volivni zakon bi določal število mandatov in pogoje za volivno pravico. Preporni točki v tem zakonu bi bili, tako sode vlada, le stalno bivališče in volivna dolžnost. Prvi pogoj, namreč glede stalnega bivališča, hoče vlada omejiti na eno leto, volivno dolžnost pa utegne vlada izpustiti iz zakona. Tako upa vlada dobiti dvotretjinsko večino za volivni zakon.

Volivni red pa bi obsegal vol. okraje in druga preporna vprašanja. Za volivni red pa zadošča navadna večina, ki jo upa vlada dobiti.

Ta članek je med poslanci vzbudil večjo pozornost. Nemške stranke hočejo zahtevati od vlade določeno število mandatov. Isto bodo storile slovanske stranke. Prične se torej javen sejem za mandate. Na sejmišču bode mnogo krika. Barantali in rohneli bode v raznih jezikih, preden bode „likof“.

Vojaški novinci.

Začetkom današnje seje je voditelj pravosodnega ministrstva dr. Klein odgovorjal grofu Sternbergu, ki je včeraj trdil, da je justično ministrstvo potvrdilo neke akte in bil vsled tega grof Sternberg odpuščen kot častnik iz armade. Dr. Klein je te trditve odločno zavrnil kot neresnično.

Nadalje so govorili še Resel, Malik in Kittinger. S tem je bilo končano prvo branje vladne predloge, ki je brez glasovanja izročena brambenemu odseku.

Zasebni uradniki.

Zbornica je nato pričela razpravo o načrtu soc. pol. odseka glede zavarovanja zasebnih uradnikov. Ze v prejšnjih poročilih sem naglašal, da načrt zakona ni in ne more biti vzor zavarovanja za starost, onemoglost in pokojnine vdov.

Soc. pol. odsek se je bavil s tem načrtom v daljših in krajših predsedkih skoraj dve leti. Ta načrt je sedaj že tretji, ki ga je izdelal bivši češki poslanec dr. Fořt. Mnogo se je trudil, da je dosegel kompromis med narodnimi strankami na eni strani, in na drugi med deležajci in delojemavci. To soc. politično dete je tako slabo, da mu ugasne življenje, ako zbornica izvrši najmanjšo operacijo. Ker žele zasebni uradniki v veliki večini, da vsaj nekaj dosežejo, in je bolji vrabec na mizi nego geob na strehi, zato je odsekova večina odobrila načrt. Ustavljajo se mu zastopniki industrije in soc. demokrate.

Prvi zahtevajo državne prispevke, katerih vlada ne devoli, izvzemši letni prispevek do 100.000 kron za upravo. Soc. demokrate pa zahtevajo splošno zavarovanje. — Dobro, vsi ljudski zastopniki so za splošno zavarovanje nižjih slojev prebivalstva. Vlada pa je predložila načrt le glede zasebnih uradnikov. To je prvi resni korak na tem polju. Ako se posreči, je led prebit in odprta daljina pot.

V tem smislu sta govorila tudi poročevalec dr. Marchet in češki poslanec Sramek.

Jutri zbornica nadaljuje razpravo.

Stajerske novice.

Š Nov »slovenski« list, ki se imenuje „Slovenske Pravice“, je začel izhajati v Celju. Izhajal bo vsakih 14 dni. Geslo mu je: Za svobodo in napredek slovenskega ljudstva! Urejuje ga Vekoslav Spindler „za svobodoljubne in napredne slovenske kmete“. — Naprednost bo baje razumeval tako, kakor jo razumevajo slovenski liberalci. To zadnji čas tudi kaže celjska „Domovina“, katere sinček je ta list, ker posnema iz „Narodovih“ virov pretirane, kričave vesti o Ricmanjih, (isto so tudi že v prvi številki storile „Naše Pravice“) ter slavi celo Haackla kot „neustrašnega boritelja moderne vede“. „Naše Pravice“ hočejo tla pridobivati za gnili liberalizem, ker stoji za njimi tisti, ki v „Domovini“ kažejo svoje „rožičke“. Pri tem bodo ubirale „Naše Pravice“, kakor „Domovina“ čisto pot hinavščine. Spodnještajerskim Slovincem izbrno služi vrle urejevanje „Naš Dom“, kder torej prihaja z novim listom prihaja v imenu strankarstva. Gospodje pri „Domovini“ in „Naših Pravicah“ naj pa ne bode tako naivni, da bi mislili, da se jih ne pozna s kakimi sredstvi se hočejo uriniti med slovensko ljudstvo. Kdor nastopi proti „Našim Pravicam“ nastopi za dobro stvar protiliberalni hinavščini.

Š Umrl je v Hrastniku 22letni tovarniški uradnik Jožef Petschnig na legarju.

Š Slovensko delavsko podporno društvo v Celju vabi na plesni venček, ki se vrši v prostorih „Skalne kleti“, v soboto, 3. februarja 1906. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Vstopnina 50 v. za osebo. K plesu svira slavnoznan Soštanjka narodna godba. — Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo „Delavskega doma“ se preplačila hvaležno sprejemajo.

Š Ptujčani z dr. Binderjem prosjačijo za svoj »Studentenheim« po celi Avstriji. Dobili smo z Dunaja pismo, v katerem prosjačijo Ptujčani za prispevke za „Studentenheim“. Podpisani so med drugimi tudi poslanec Berger, profesor Binder v Ljubljani, c. kr. komornik grof Lamberg, Hans Kordon v Monakovem (prejšnji urednik „Marburgerce“, ki je ušel iz Maribora), Rosegger, itd. Dotični gospod, ki nam je depisal to prosjaško pismo, piše, da mora biti spodnještajersko nemštvo na presneto slabih nogah, če tako prosjači po svetu. Tako sodijo o vašem nemštvi pravi Nemci! Pismo je na ogled v našem uredništvu.

Š Po Celju straži famozna „Deutsche Wacht“ s svojimi članki in članiči o srbsko-avstrijskem sporu. Vedni in večni refren njenih silne dolgočasnih klobasarij je strah pred jugoslovansko državo. Obenem pa hoče tudi nekoliko sumničati nas Slovence, kakor bi hoteli povzročiti odpad od Avstrije, če bi imela branitelje le v podobi žalostnih vitezev okrog „Deutsche Wacht“.

Š »Dobri« katoličani, ki sede v uredništvu „pobožne“ „Vahtarice“ zopet opozarjajo vse katoličane, naj se pridejo podpisat v njihovo uredništvo za ločljivost zakona.

Š »Domovina« tožena. Dne 26. januarja se je v uredništvu „Domovine“ in v stanovanju njenega urednika Spindlerja vršila hišna preiskava. Spindlerja

toži sodnik Dolat iz Ljutomera radi nekega dopisa iz Ljutomera.

Š „Kellereigenossenschaft“ v St. Ilju v Slov. Goricah in njen mesar. Janez Zischegg, 36 let star, rojen v Strassu, sedaj mesar v Spielfeldu, je kupil v trgovini s pohištvo P. Srebre v Mariboru pohištva za 627 K., katerega se je zavezal plačevati v mesečnih obrokih. Dokler ni plačan zadnji obrok, je pohištvo last prodajalca. Zischegg pa je zastavil to pohištvo, ki še ni bilo njegova last, „Kellereigenossenschaft“ v St. Ilju v Slov. Goricah, ko je kupil od nje vino. P. Srebre je moral tožiti zadrugo, da je dobil prodane pohištvo nazaj, ker ga je hotela zadruga zarubiti. Zischegg je prišel zaradi tega na toženo klop zaradi poverjenja po § 183. in je bil obsojen na tri mesece težke ječe.

Š Nova cerkev v Teharjih. Stavba nove cerkve v Teharjih lepe napreduje, ne samo na zunaj, ampak tudi sicer. Kakor čujemo, bo dobila nova cerkev nove lepe orgle. Želeti bi bilo, da se to delo izroči slovenskemu podjetniku.

Š Rdeči Kopač pred celjskimi porotniki. Dne 14. t. m. pride socialno-demokratski vodja Kopač pred celjske porotnike zaradi pregreška častikraje, ker je v „Rdečem praporu“ nesramno napadel trboveljske paznike. Ti mu zato niso ugajali, ker so Slovenci in ker ne trebijo v njegov rog.

Š Delitev občine Teharje. Storevski nemškutarji, ki spadajo pod občino Teharje, so izprevideli, da je občina Teharje zanje za vedno izgubljena. Zato se prosili pri deželnem odboru, da se izposluje zakon za delitev teharske občine v Teharje in Store. Radevedni smo, za koga bo občina Store! Morda samo za tovarno in njene uradnike, kajti delavci se večinoma kmetje iz bližnjih krajev.

Š Pobijalci šip v Narodnem domu v Celju. Še vsem je gotovo v spominu telovajski napad celjskih Nemcev na tamešnji Narodni dom, uprizzoren letošnje poletje po odhodu Subertovcev. Ta napad se je bistveno razločeval od sličnih napadov v tem, da so se ga udeležili ne fakinaža, ampak ljudje iz takozvanih boljših hiš. Enega teh telovajev je zasledila roka pravice. To je bil sin inženirja Werhana. Ceprav je mladi fant imel grozno korajžo pri pobijanju šip na Narodnem domu, mu je zlezlo nemško srce v hlače, ko je prišel pred sodišče. Tam je začel tajiti svojo krivdo in se izgovarjal, da pozna pravega krivca. To je potrdil tudi njegov zagovornik. Oba sta pa rekla, da bosta krivca izdala, ko bo dejanje že zastarano in nekaznjivo. Res je znal Werhan stvar toliko časa zavlačevati v prvi instanci, da bi dejanje zatajevanega krivca zastaralo. Takrat pa je izdal svojega brata kot storilca. Seveda sodišče na ta narodni manevar ni šlo in je obso-dilo prvega obtoženca. Mineli teden je prišla stvar pred prizivno instanco. Pa tudi nemški sodniki niso hoteli verjeti Werhanu in s prvo obsodbo potrdili.

Š Tatvine na Pragarskem. Predelavec Mlakar je z več delavci prelagal vagone na Pragarskem. Dvajsetletni skladiščni delavec Žitnik iz Črešnjevca je zapisaval, delavec Babšek pa je plambiral vozove. Ko je Babšek plambiral v temi voz, ki je bil namenjen v Ljubljano, je začul šum pod vozom, namenjenim v Zagreb. Babšek je zavpil, kdo je pod vozom, nakar je izpod voza zbežal neki človek ter bežal čez njive. Babšek je hitel za njim in ga vjel v osebi delavca Žitnika. Vrnivši se je Babšek celo zadevo povedal delavcema Kalleju in Vrbečku. Žitnik pa je tajil in obrnil ostrino, češ da je Babšek hotel krasti, on ga je pa pri tem zasačil. Nastala je vsled tega velika preiskava. Ker so pa pri Žitniku našli več reči, ki so gotovo bile ukradene južni železnici, se je dognalo, da je bil Žitnik resnični krivec. Obsojen je bil za vse to in za obrekovanje na 13 mesečno težko ječo, z vsakomesečnim postom.

Š Prazno učiteljsko mesto je na petrazrednici v Framu. Prošnje do 28. februarja na krajni šolski svet.

Š Boj z vlomilcem. Dne 28. jan. se je priplazil v klet kavarnarja Wagnerja v Mariboru predrzen vlomilec. Le je položil na stran 2 steklenici jajčnega konjaka, ko pride v klet kuharica Amalija Pleškoter prišla vlomilca. Za kuharico je prišel v klet njen gospodar dr. Bergman, ki ga je pa vlomilec tako udaril po obrazu, da je krvavel. Stražnik je tatu odpeljal na varno. Izgovarjal se je, da se je hotel v klet le opočiti. Piše se Al. Weber, doma iz Gradca.

Š Nemškutarsko gospodarstvo v Teharjih. Kako mečeje nemškutarji, ki so sedaj v Teharjih na krmlitu denar skozi okno, kaže sledeči slučaj: Takoj po volitvah lanskega leta so odslovili občinskega redarja Koštomaja, ker je s Slovenci velil. Ta se je pritožil in je po-

tom deželnega odbora dosegel, da se mu morali plačati za tri meseca priznati, v kojih on ni službe več opravljajal ampak že njegov naslednik, ki je bil seveda tudi plačan. Proti temu, da je Koštomaj svojo plačo dobil, nimamo ničesar, vsaj mu je po postavi itak več šlo, ampak zoper to se bomo postavili, da bi se plačevala na občinske stroške dva policaja, samo zato, ker se ljubi nemškutarski gospodi svoje sovraštvo nasproti Slovincem kazati na občinske stroške.

Š Bralno in pevsko društvo Maribor ima dne 2. t. m. družinski večer v svojih prostorih. Dostop imajo le udje, pevke in pevci in vpeljani gostje.

Š Politično zborovanje v Hočah dne 4. februarja bo v gostilni g. Rojka. Govoril bo g. dr. Dimnik.

Š V Konjicah bo zborovalo tamešnje kat. polit. društvo dne 11. febr. popoldne po večernicah. G. dr. Korošec bo govoril o kmečkem vprašanju.

Š Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah bo na svečnico popoldne ob 3. uri politični shod. Poročal bo g. poslanec Roškarr. Gosp. kaplan Lasbahr bo govoril o velilni reformi.

Š Veliki polit. shod na Vukovskem pri Jarenini bo dne 4. t. m. ob pol 4. uri popoldne. Poročal bo g. poslanec Roškarr. O perečih kmečkih vprašanjih bo govoril gosp. Thaler iz St. Ilja.

Š Cena špehu v Mariboru je bila na zadnjem tržnem dnevu 72—78 kr.

Š Iz finančne službe. Za komisarja ste imenovana nadrespicijenta finančne straže g. Fr. Menhart v Mariboru in Henrik Voršič v Celju. V pokoj gre g. V. Verbič, respicijent finančne straže v Šmarju pri Jelšah. Vodja finančnega oddelka na Vranskem je postal gospod Fr. Dovnik.

Š Umrl je č. g. Alojzij Dečko, župnik pri Sv. Roku v Sotli. Rojen je bil dne 10. jan. l. 1839. v Središču. Duhovnik je postal dne 22. aprila l. 1864. N. v m. p.

Š Razpisana je župnija Sv. Rok ob Sotli do 9. marca t. l.

Š Triglavani v Celju. Dne 4. svečana praznujejo graški Triglavani v Celju svojo tridesetletnico. Nekteri gospodje razvijajo za to slavnost neko mrzlično delavnost, ki bi bila vredna boljše stvari. Sicer se je zaradi te slavnosti našim listom nekdo izmed gospodov v „Narodu“ grozno razkoračil, vendar mu na polje psovanja ne bomo sledili, pač pa si pridržimo pravice, izreči slavnosti sami in načinu nje prireditve par besedij. Počakali bomo seveda, da slavnost mine, za danes konstatiramo le to, da imajo agitatorji za to slavnost na ustih vedno zagotovo, da se jim gre edino le slovenske akademike, ne glede na njih politično naziranje. V resnici pa se tako trudijo samo zato, ker so Triglavani liberalci. Prepričani smo, da ne bi nihče teh gospodov mignil z mazincem, če bi hoteli prirediti v Celju svojo slavnost radikalni „Taborjani“ ali celo „Zarjani“. Spominjamo se še, ko se je nekemu Zaranu reklo, da nima niti pravice priti v Narodni dom. — Sicer pa bomo videli!

Novice iz Zagorja ob Savi.

Delavsko bralno društvo je imelo v nedeljo, 21. jan. občni zbor. Pristopilo je precej novih članov.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Zagorju je imela v prvem upravnem letu t. j. v 9 mesecih nad 126 tisoč kron prometa. Pridebiva si čedalje večje zaupanje. Število članov koncem leta je bilo 47.

Zastopstvo „Vzajemne zavarovalnice“ za Zagorje in okolico je prevzel g. Fran Rajnar, gostilničar v Zagorju.

V Kotredežu pri Zagorju se je v nedeljo, 28. prosinca ustanovilo novo „Slovensko izobraževalno društvo“. Župan kotredeški, po domače „Pintar“ je poizkusil ustanovni shod preprečiti, pa je mož meral slišati, da ne pozna postar.

Čobal je grozil, da bo zapri konsum, če delavci začne stavkati. To je vzbudilo pri drugih ogorčenje, češ: Kde ima več pravice do konsuma? Ali Čobal, ki od njega živi in je torej le naš služabnik, ali mi, ki smo založili denar in plačujemo še vedno?

Razna mnenja. Nekateri še vedno Čobala zagovarjajo, češ on že vé, kako je treba postopati s štrajkom. Drugi zopet trdijo, da je podkupljen. Nekateri udje konsuma pa pravijo: Nič mu ni zaupati. Najboljše je, da sedaj veliko „nafašemo“, da nam noben ne bo odnesel. Saj jo bo tako najbrže potegnil. Zopet drugi trdijo: Ne bo take sile. Si bo kmalu pomagal. Sklical bo shod, udrihal po „farjih“ in si zopet pridobil zaupanje pri svojih. Kaj od tega je res, naj pove Čobal sam!

Vse se povrne. Ko so v soboto sodrugi odhajali od shoda pri Müllerju,

se je čulo sledeče: „Povrača se mu. Do se-
daj je Miha vselej pri shodih ponavljal:
Dol s farji! Vun ž njimi! Danes pa je njemu
zadonelo iz sto grl: Dol ž njimi!“ Vse se
povrne.

Leonova družba.

Sineči je končal prof. Iv. Gruđen
predavanje o socializmu Lamennaiso-
vem. Pekažal je, kako je Lamennais odpo-
četka pojmoval religijo le bolj s sociološkega
stališča, kako je edtod iz njegove filozofije
o socialnem soglasju kot kriteriju izvestno-
sti, naravno zrasel njegov krščanski demo-
kratizem. Le demokracija more rešiti člo-
veško družbo, a tudi demokracija le tedaj,
če bo zajemala moč iz krščanskih načel. Take
se je L. začel boriti za politično svobodo
in zasnoval pogoje za prvo katoliško poli-
tično stranko. Ker je oprl svoje v dejanskih
razmerah upravičene postulate na napačno
teorijo, jih oznanjal kot absolutno resnico
in zahteval, da jih Rim brezpogojno odobri,
je prisilil Rim, da ga je obsodil, in tako je
zašel na tisto nesrečno pot, ki vodi v odpad
in propast. Kar pa je bilo v njegovih idejah
upravičenega, to ga je preživelo in je danes
skupna last katoliških politikov. — K debati
se je oglašil prof. dr. K. R. E. k. ter razvil svoje
misli o razmerju Lamennaisa do modernega
krščanskega socializma. Dokazoval je, da je
L. učil krščanski demokratizem, a da se
vendar le ta v marsičem razlikuje od krš-
čanskega socializma, kakor ga umevame
dandanes, tako da se L. ne more imenovati
praded krščanskih socialcev. V debato so
posegli tudi dr. Lampe, dr. Opeka in
dr. zlasti o vprašanju, kje je bila pravzaprav
tragična krivda Lamennaisovega življenja in
stremeljenja, one tragedije, v katero so bili
zapleteni tudi tako plemeniti in veliki možje
kakor Lacordaire, Montalembert, Gerbet. So-
glasno so priznali vsi, kar je praktično in
kratko povzel dr. Opeka iz vsega predava-
vanja, da je bila prava tragična krivda La-
mennaisova le ta, da je imel premalo spo-
štovanja do avtoritete. L. je šel v Rim, a ne
zato, da bi poslušal Petra, ampak da bi Peter
njega poslušal! — Prihodnje predavanje bo
v sredo 7. t. m. Predaval bo prof. Evgen
Jarc o ljudskih univerzah (Uni-
versity Extension) s posebnim ozi-
rom na organizacijo ljudskih predavanj
pri nas.

Iz slovanskega sveta.

sl Demonstracija dijakov v Belemgradu. V nedeljo se je na beli
grajskem vseučilišču vršila svečanost sv.
Save, kateri so prisostvovali kralj in mi-
nistri. Ko je rektor pričel svoj slavnostni
govor, so dijaki odšli iz dvorane ob klicih:
„Nocemo ga poslušati!“ Te so dijaki sto-
rili, ker so z rektorjem nezadovoljni radi
vseučilišnega štatuta.

sl Vojaški vlaki bolgarskega kneza. Sofijski „Den“ javlja, da se imajo
po nalogu kneza Ferdinanda za njegova
bodoča potovanja urediti posebni vojaški
vlaki. Te vlake bodo vodili samo častniki
in vojaki. Ti bodo spremljali kneza tudi na
njegovih potovanjih izven Bolgarske.

sl Mrtva roka. Župnik vinograd-
skega okraja v Pragi, monsieur Ferdi-
nand Lehner, je daroval mestu Pragi
100.000 kron, in poleg tega veliko umetni-
ško knjižnico ter dragocene umetniške
zbirke; mesto Praga ustanovi na temelju teh
darov češko zgodovinsko umet-
niško učilišče, na katerem zavedu
se bo poučevala umetniško nadarjena mla-
dina v češki historični umetnosti. Plemeniti
mecen je izrazil željo, da bi mesto v to
svrhu darovale in prezidalo nekdanji samo-
stan sv. Neže, ki je mestna last, ter je se-
daj v najemu neke tovarne, kateri služi ka-
kor skladišče.

sl 500 socialno-demokratskih služkinj šteje Praga. V nedeljo
dopoldne so imele v Pragi shod služkinje,
na katerem se je proglasilo, da jim ne bo
pomagano prej, predno se ne organizirajo
soc. demokratsko. Shoda se je udeležilo 500
deklet.

**sl Sofijsko žensko izobraže-
valno društvo** je sklenilo prirediti pre-
davanja, ki bi širila znanje med bolgarskim
ženstvom. Predavanja se bodo vršila na vse-
učilišču vsako nedeljo in predavali bodo
vseučiliški profesorji.

Socialne vesti.

**soc. Organizacija kat. kme-
tovalcev na Bavarskem** je zadnji
čas silno narasla in šteje že na stotisoče
članov. Posebno je poškodilo število čla-

nov pri zadnjih volitvah. Tako je n. pr. v
krajih ob dolnje avstrijski meji bilo l. 1897
7300 članov, l. 1904 že 12.000, a koncem
l. 1905 že 22.000. V enem samem letu se je
toraj tu število članov podvojilo. Podobno
raste število članov pa drugih krajih. Ob-
enem s številom članov pa se širi tudi
kmetijsko časopisje. Kmečki listi imajo že
do 40.000 naročnikov. Poprej je obstajala
na Bavarskem vseмогоčna zveza liberalnih
kmetov, a krščanska zveza je svojo tekmo-
valko ne le došla, ampak že daleke pre-
kosila.

**sec. Splošni štrajk in delav-
stvo.** Ker se že toliko govori o splošnem
štrajku, moramo navesti še neko stvar, ki
bo gotovo našim socialnim demokratom
všeč. Ko je bil lani shod nemških strokov-
nih društev v Kolinu, se je govorilo tudi o
splošnem štrajku. Lahko se zanesemo, da so
strokovna društva bolj resno obravnavala
to stvar, kakor avstrijski socialni demo-
kratje, saj je bilo po 213 odposlanceh za-
stopanih 1 milijon 200 tisoč delavcev. Glavni
poročevalec B. M. E. b. u. r. g. je navedel naj-
prej vse poizkuse, ki so jih naredili delavci
s splošnim štrajkom. V Italiji so delavcem
vzeli zaradi splošnega štrajka celó pravico
združevanja. Na Švedskem se je ponesrečil,
Na Holandskem in v Belgiji ravnotako.
Zato je priporočal, da shod sprejme reso-
lucijo v tem smislu, da se delavstvo, ki je
organizirano v strokovnih društvih, izreče
proti splošnemu štrajku. Enoglasno je
bila ta resolucija sprejeta. Resolucija zame-
tuje one politične nagibe, iz katerih gotovi
ljudje — socialni demokratje — ščujuje de-
lavce k splošnemu štrajku, ki bi ne bil v
korist delavstva, ampak v neizmerno škodo.

sec. Bolezni med železničarji.
Po poročilu ministrstva povzamemo poročilo
o boleznih med avstrijskimi železničarji. Iz
tega je razvidno, da je v letih 1890—1900
zbolelo med 100 delavci, ki so zavarovani
pri navadnih bolniških blagajnah 47 delav-
cev, med 100 železničarji pa v istem času
71 delavcev. Vzroki so razvidni. Biti vedno
na prepihu v najhujšem mrazu in najhujši
vročini, dalje velika nevarnost in druge
stvari. Tudi bolezni so bile hujše med že-
lezničarji kakor med drugimi delavci. Med
tem ko je bil med delavci vsak bolnik bo-
lan povprečno 9 dni je bil vsak železničar
povprečno 13 dni.

Po svetu.

Železničarska štedljivost.
Na belgijskih železnicah puščajo ljudje po
kupejih do 350 kg. časopisov na dan. Želez-
nična uprava je ukazala te novine spravl-
jati in jih pošiljati potem v tvornico, da
delajo iz njih vozne listke.

Milijonar — delavec. Milijonar
Georges Westinghouse, posestnik mnogih
tovarn, je dal svojega sina najprej v gim-
nazijo in potem na visoko šolo. Ko je vse
to dovršil pa ga je vzel k sebi na dom, kjer
dela zdaj kot fabriški delavec. Sin se rad
pokori svojemu očetu, ker vidi, da je tudi
to potrebno za bodočega tovarnarja.

51 let v postelji je preživela neka
Miss Relse v bolnici za neozdravljive v
Putneyu na Angleškem. V bolnico je prišla
kot prva pacientka in ostala tam do pozne
starosti 80 let. Služile ji niso ves čas ne
roke ne noge, vendar ni nikoli obupavala
in želela smrti. Tolažila je cele bolnike, ki
so ležali z njo v isti sobi. Umrla ni v sled
svoje dolgoletne bolezni, ampak vsled osta-
relosti. — V isti bolnici je še več podobnih
slučajev. A samo ženske dosegajo tako vi-
soko starost, pri moških bolnikih je to
skoro izključeno.

Popirnat žepni robci po ki-
neškem vzorcu se dele med otroke po pa-
riških občinskih šolah, da bi se take ene-
mogočilo razširjanje tuberkuloze. O tej vpe-
ljavi misli zdravnik prof. Labbe, da je zelo
umestna in koristna, če bi otroci te robce
po enkratni ali dvakratni porabi metali v
zato pripravljene posode z vodo; če bi pa
otroci te robce metali po tleh, ali pa jih
zvižali v klopčiče in se potem igrali z
njimi, bi to razširjanje tuberkuloze še po-
speševalo.

Čuden spreved. Pri sprevedu
ljudstvu zelo priljubljenega Benna Buffattija
v Rimu je prišlo do spopada med policijo
in republikanci. Policija je poizkušala pre-
prečiti, da bi šel spreved z iredent-
skimi zastavami in navadnim
izzivanjem proti Avstriji mimo
beneške palače (Palazzo di Venezia). Pri
tem je bilo ranjenih več policajev. Končno
so prijeli orožniki konje pri mrtvaškem
vozu za uzde in jih peljali na pokopališče.

**Zakonska ljubezen mini-
strova.** Povodom parlamentarnih volitev
na Angleškem se pripoveduje o angleškem
delavcu ministru John Burnsu zanimiva epi-
zoda. Na tisoče delavcev je čakalo izida
volitve pred hišo, kjer se je volitev razgla-
sila. Ko je Burns zmagal, je prišel na bal-
kon in delavci so ga burno pozdravili.
Burns, ki ga delavci še sedaj nazivljejo le
John, zakliče: „Povejte to takoj moji ženi!“
— „Smo ji že povedali,“ mu odgovore de-
lavci. Listi razjašnjujejo to epizodo sledeče:
John in njegova žena sta med delavstvom
silno priljubljena, posebno vsled svoje pri-
prostosti in zakonske ljubezni. Nenavadna
ljubezen, ki ju drži, je res nekaj izrednega.
Način, kako sta se našla, tudi ni navaden.
Ko je Burns bil še delavec, se je silno za-
ljubil v neko deklico, sedanjó svojo ženo.
Ni pa vedel, če mu ona ljubezen tudi vrača,
zato ji ni rekel ničesar. Molčala sta oba in
se od dne do dne bolj ljubila. John pa je
šel v kolonije, kjer je ostal več let. A tudi
tu ni pozabil svoje ljubezni. Nekega dne se
vrne domov, gnan po želji, da vidi izvo-
ljenko svojega srca. A komaj se je vrnil,
že so ga prijeli radi neke stavke. Ko so ga
po ulici peljali v zapor, mu nenadoma pride
nasproti njegova deklica. Izpoznala ga je in
pozabivši, da je na ulici, se mu vrže okrog
vratu. Tako sta izpoznala oba, da se lju-
bita. Bila je to njajina zaroka. John je bil
potem nekaj časa zaprt. Ko je prišel iz za-
pora, je poročil svojo izvoljenko. Ta nju-
jina ljubezen in priprosto življenje je med
delavstvom silno popularno. Zato je John,
ko so mu prijatelji prirejali ovacije, zakli-
cal: „Povejte to moji ženi!“, a oni so mu
odgovorili: „Smo ji že povedali!“

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berlina.

Od nedelje 28. januarja do vštete sobote
3. februarja 1906: 196 2—2

Potovanje po otoku
Korziki.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

Je splošno priznana kot izvrstno bol
blazujoče mazilo; cena 80 v., K 1-40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v škat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarne, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna

pri „zlatem levu“ v Pragi

Elizabethgasse št. 5 nova.

Dnevno razpošiljanje.



1164 51—36

Samo
6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna
pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18,
v novi hiši »Kmetске posojilnice«, nasproti znane go-
stilne pri »Figovu«.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov

216 3—1 Za gl. 1-95.

1 prekrasno pozlačena precijiska ura z verižico,
natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 mo-
derná svilená kravata za gospode, 3 komadi
ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s
ponarejenim zlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik)
za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža,
novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1
usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pri-
pravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi,
vsi iz 3 % duble zlata s patentiranim zaklepom,
1 par boutonov iz simili briljantov, zelo podobni,
3 šaljiivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in
starih veliko veselost, 20 predmetov, potrebnih
za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov,
ki so v domaćiji neobhodno potrebni. Vse skupaj
z uro vred, ki je sama tega denarja, vredna velja
samo gl. 1-95. Razpošilja proti poštnemu po-
vzetju ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska centr. razpošiljalna tvrdka

P. Lust, Krakov št. 565.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

2 kamnoseka

ki sta zmožna izdelovati različne pred-
mete iz marmorja, posebno nagrobne
spomenike, se sprejmeta takoj v trajno
delo. Želi se popolna zmožnost v
delu in solidno obnašanje.

Jakob Golobič, podobar, Ljutomer,
Štajersko. 116 6—5

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

pe zlati ceni.

126 3—3

Šivilje,

katero so dobro izurjene, se takoj sprej-
mejo v modni salon, kakor tudi

dve učenki,

pri gospej **Elizi Hitzl-Huber**, Fran-
covo nabrežje št. 1, I. nadstropje, Ljubljana.

Otvoritev gostilne.

Usojam si slav. občinstvu uljudno naznaniti, da sem **otvoril**
gostilno „pri Lovcu“

na Sv. Petra nasipu št. 67 Ljubljana

Točil bom pristna vina kakor: dolenski cviček, štajersko belo
istrijsko črno vino in naravni hrvaški pelinkovac ter sveže marčno
pivo Auerjevih dedičev. Postregel bom tudi ob vsakem času z
gorkimi in mrzlimi jedili po najnižji ceni. Za obilni obisk se priporoča

189 3—3 Z velespoštovanjem **Maks Nessman**, gostilničar.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

2291 57

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in ekskomptuje

izdružane vrednostne papirje in vnovčuje
zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje

zakompt in inkasne monie.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje prodajne na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi.

Vojaške ženitninske kavelje.

Bojna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od
dne vloge do dne vzigaja.

Promet s čeki in nakaznicami.